

Тетяна АНДРУШКО
ВОГНИЩЕ СПАСІННЯ
ПОЕЗІЇ

КРАСА ПОЛЬОТУ

Це третя книга поезій Тетяни Андрушко.

Кажуть, що письменнику для самоствердження принципово найскладніше дається друга книга. Не перша, якою відкривається ім'я і автор демонструє це відкриття так, наче досі до нього ніхто не писав і не видавав книг. Першу книгу видавати, мовляв, найлегше. А третю?

В літературу Тетяна Андрушко прийшла якимось так непомітно й звично, наче завжди була в ній. Пам'ятаю ту чи не першу добірку віршів, яку я готував для друку в кіровоградській обласній пресі. Її поезії першопрочитання вразили високою культурою письма, незужитою образністю, інтелектуальним зарядом. Чи був у поетеси період навчання? Принаймні читач його не бачив. Талант і вимогливість закономірно дали результат: її рукопис було помічено членами журі Міжнародного літературного конкурсу "Гранослов", він однозначно був визнаний найкращим у першому конкурсі обласної літературної премії імені Валерія Гончаренка. Той рукопис став її першою книгою.

І приходять ці вірші, як хтось на чарчину вина,

До безглуздя простий і відвертий, немов сатана.

Прокидається вітер, як цензор, німим і глухим.

Задуває свічу він... І вірші ідуть, як гріхи.

Все якісь вони в мене то вперті і гострі, як лід.

То ласкаві і ніжні, а то - вередливі і злі.

Все якісь вони в мене задумливі й дуже сумні.

Все якісь неприступні - неначе не вірять мені...

Саморецензія без замилювання. Для початківців це не є нормою. За винятком обдарованих. Видно, сумніви й вимогливість стали причиною доволі пізнього дебюту. Наступна книга побачила світ через рік. І ось нова - через п'ятиріччя. Слово - золото?

Книга не має розділів чи циклів: вірш за віршем. Навіть коротка емоційна поема "Чебрецевий дух аеродрому", яка творилась не воднодень, не

рушить цей поетичний щоденник. Поезії подано в хронологічному порядку їх з'яви. Щоденник душі. Яка і любить, і гнівається, і спостерігає, і сміється знущально чи добросердо... Душа живе повнокровно. Часом вчувається втома. Коли приходять думки про втечу від самої себе, прагнення загубитись у недосконалому світі. Але то лиш мить, бо лірична героїня картає себе за тінь зневіри й розпачу: жити, жити! Роздуми над сенсом життя, місцем митця в суспільстві ("Ніка Турбіна", "М. Т. Рильському"). А то враз ввірветься болідом в поетичну філософію політика, спалахне й згорить, не лишивши сліду ("О, як ви всі мені набридли"). Банально тому що. Але хіба можна перешкодити з'яві думки? Тим більше поетичної. Треба віддати належне поетесі: громадянських мотивів у її творах небагато, але вони, як крик душі, щирі й вистраждані. Запам'ятовуються, як своєрідні маніфести ("Пустодзвони" з книги "Провінційний блюз", "Не вчіть мене любити Україну" із останньої). Такі зірки не зірвуться в комети, не згорять на льоту - вони мають потужний, можна сказати невичерпний заряд.

Поетеса скупа у вияві родинних почуттів. Але вагома. Коли вже говорить, то дуже суттєве. Запам'ятався вірш із першої книги з присвятою батькові прихованим драматизмом: "Летять зірки з небес височини, - туди, де нам в усяку пору раді". Не забудуться і два сповідальні, катарсисно-покаянні ("Мамі", "Мамині квіти") з останньої книги: "Вже й мені без тебе самотньо, вже й тебе навчилася любити".

Про творчість Тетяни Андрушко вже було мовлено, що останнім часом у ній переважають філософські мотиви. Ця книга - підтвердження. І все ж інтимної лірики найбільше. Бо це природньо. І не лише тому, що жінка і жінка молода. Природньо любити. Поезія - це музика любові.

Отже, третя книга. Далась вона поетесі, як і перша та друга, нелегко. Через відповідальність за слово, зафіксоване на папері. Вихована й вишколена (не біймось цього природнього для всякої творчості терміну) на кращих зразках світової поезії, світової культури, зачарована Парижем,

Києвом і Ленінградом, корінна маловищанка, як любить говорити про себе, логічно підійшла до книги четвертої, вибраного. Справді, є з чого.

Василь Бондар

Ти думаєш, що я тебе чекаю,
Стараючись розділене стулить?
Ночей глухих гуляє вовча згряя,
А ти гадаєш, що мені болить.
Таке життя - пунктири і відрізки,
А вітер, як голодне цуценя,
Тепло останнє, ніби кашу з миски,
По крапельинці злизує щодня.
Я вже тебе забула. Видноколи
Розпише осінь маслом під кармін.
Так, ніби й не було тебе ніколи,
Так, ніби і не цвів тоді жасмін.

22.10.1999 р.

Зефір снігів потоне у вині -
Багряна осінь білий лід обпалить.
Віки майнуть, як стомлені марали.
І новий вік зрине в новому дні.
А я боюсь минуле зруйнувать,
Утратить глузд, захряснуть в інтернетах.
Ми так і не навчилися вибачать.
І світ наш став - одна страшна вендета...

4.1.2000 р.

І падав сніг. І я спитала в долі:
Куди поділись мрії мандрівні?
Розкраяв місяць присмерки схололі.
Такий простий, як білий цвіт kwasолі,
Все падав сніг. І танув на вікні.
Все падав сніг. І я вже зрозуміла,
Що так давно втомилась від суєт.
Зима зів'яла, ніби кала біла,
Холодна зірка в білий ліс летіла.
Все падав сніг. Народжувавсь поет.

7.1.2000 р.

Летить життя. Вкорочує орбіти,
Руйнує і відновлює світи.
В мільйонний раз батьків змінили діти.
Тьмяніє шлях. Нема бажання йти.
А я вдивляюсь в зоряну безодню,
Так, як колись дивився Галілей.
Шепоче Всесвіт молитви господні
Вустами невідроджених лілей.

10.1.2000 р.

Опівдні я всі дзвони зупиню,
Спотворю хмари маятником сонця.
Вітри, як хижі звірі, візьмуть нюх,
Морози вдарять - вірні охоронці.
І нас з тобою холод закує,

У дві далекі непохитні брили.
А натовп нас оплаче й засміє,
Ярлик приб'є:
"О, як вони любили!..".

січень 2000 р.

Жалкуєш? Та ти ж сам мене створив!
Лютневим ранком запалив лампаду,
І в неї масло місячне улив,
Фольгу снігів роздмухував по саду.
Хотів створить палку й гарячу плоть, -
А вийшла в тебе сніжна королева,
Якій не жалко серця розколоть
На безліч скалок - чорних і рожевих.
Лиха недоля кралася вночі
І розсипала смоляні агати.
А ти жалкуєш мавром при свічі.
Що так і не навчив мене кохати...

січень 2000 р.

Повернися до мене дощем,
Упади на моє підвіконня.
Острівцем голубих хризантем
Влий тепло у відбиток долоні.
На кераміку спалених днів
Нанеси завитки винограду.
Та ти просто відчуть не зумів,
Що лукавлю я, ніби не рада!

Цю бруньками пропахлу весну
Сонце вип'є губами азалій.
Я щаслива, в цю ніч не збагну:
Де ми досі блукали?

лютий 2000 р.

Метеликом у небо полечу –
Мені давно оця земля обридла,
А в небі ніч запалює свічу,
І темінь, як ожинове повидло,
Стікає у задумливу ріку
І поглинає місячні потоки,
Зозулине розпачливе куку
Почує лиш горицвіт жовтоокий.
Я питиму повітря досхочу,
Мені давно оця земля обридла,
Хмарини-коні місяць затовчуть,
Меткі зірки повскакують у сідла.

20.4.2000 р.

ПОМИРАЄ ЧЕРЕШНЯ

Помирає черешня, ніби жінка, в тяжкому зітханні,
І вітри буйночубі перестали гойдять вишняки.
Помирає черешня посеред весняного буяння,
Опадають пелюстки, як іще невідомі думки.
Все життя ніби цвіт - надзвичайно крихкий, нетривалий.
Вічне сонце лише та іще степові спориші.
Помирає черешня - обриває космічні канали
З тими, хто в небесах і містком до моєї душі.

23.4.2000 р.

ЧАС

Відлетить твоя травнева зваба
І совою сяде на горіх.
Білим пухом сивої кульбаби
Ти розсієш свій зрадливий сміх.
Ти мене запевниш, що не грішний.
Я тебе не буду сповідать.
Вже мені не боляче, а втішно.
Час поглине полум'я багать.
Час навчить лічити дні ощадно,
Кажуть, він лікує все. А втім...
Іноді буває так принадно
Розвівать його в пільму, як дим...

7.5.2000 р.

ЖИТТЯ

Життя м'ячем стрибає по дорозі,
Позаду залишає блиск вітрин.
Ранкове сонце в сніговій облозі
Вилазить, як із лампи Аладдін.
Нудний повтор: робота, дім, робота -
І я його порушити боюсь.
Несу, як та бджола, нектар у соти.
У серце - злість, у душу - вражень струс.
І від усього цього кам'янію,
Не б'ється птахом думка, як колись.
Боюсь, що й дивуватись вже не вмю -
Нудьги невідворотний епікриз.

Мені б Париж побачити і вмерти -
Булонський ліс, Монмартр, Мулен Руж.
Тінь Фаберже оцінюють експерти
На згарищі схололих наших душ.

9.1.2000 р.

НІКА ТУРБІНА

І що нам рани призабутих геніїв?
І що нам сльози за чийсь гріхи?
Давно чуже зерно крадемо жменями,
Таскаємо до нір, мов ховрахи.
Не плачемо, не терпим, не караємось,
Прискорюючи свій земний забіг.
І як завжди, над розумом знущаємось,
Бо нам начхати, хто за що поліг.
Зима злорадна вб'є нового Пушкіна,
Такій землі - співця не відродить.
Вона завжди гордилась незворушністю
І прагненням - поетів не любить.
Їх душі між падіннями і злетами
Загинуть, як примарні кораблі.
Бо тим, хто народилися поетами,
Чомусь немає місця на землі...

Після тебе залишаться квіти
На узбіччі останнього кроку.
Підпираючи вічні орбіти,
Перелазом зігнулися роки.
Після когось залишаться вікна,

Затуманені спогадом зради.
Як загублене яблуко, вічність
Пожовтілим прокотиться садом.
Після мене залишаться крила -
Я хотіла за хмари літати.
Прощавай: клітку я відчинила.
Після тебе залишаться грати...

Я буду виправдовувать себе
Життям собачим, долею і стресом.
Сторонні сприймуть небо голубе
Як прихисток фантазій поетеси.
Я буду виправдовувать печаль
Чеканням днів, оправлених у біле.
Заграй мені веселої, скрипаль,
Не дозволяй, щоб я себе жаліла.
Я буду виправдовувать цей світ
Байдужістю й схоронністю пустелі.
Бо крізь промерзлу товщу зимних літ
Проступлять березневі акварелі...

А пам'ять тінню ляже із-за рогу,
Підніме мою зваженість на сміх.
Як чорна кішка, перетне дорогу
Бентежність днів, сполохано німих.
А я її гонила, як жебрачку,
У прірву снів кидала, в небуття.
Вона і досі за любов'ю плаче,

Як матір'ю покинете дитя.
А я в акторстві плутаюсь, як в сітях,
Міняю ролі вбогих мізансцен.
І де мені в цім пеклі зрозуміти,
Що долею відзначена за це...

18.1.2001р.

О, як ви всі мені набридли!
І ліві, й праві, й посеред!
У вікнах просвітку не видно,
А ви волаєте: "вперед"!
Той роздає гречані крупи,
А той співає за своїх.
До влади лізете по трупах,
І як, шановні, вам не гріх?
А Україна - як приبلуда
У секондхендівських дарах.
А чи колись порядок буде
На тарганячих цих бігах?

2.1.2001 р.

ЛЮБОВ

Така любов у серце упаде,
Холодна, наче іній на калині.
Зима запалить вогнище руде,
В нім, як волхви, зіллються наші тіні.
Не треба. Не питай мене про те,
Чи гоїть час забуті наші рани.
Загляну у люстерко золоте,

А в нім усе побачу без обману.
І сміх, і гріх, і те, чого нема,
Що і собі придумала в цім світі.
Загасить наше вогнище зима,
Зима, яка хотіла обігріти...

січень 2002 р.

АКТРИСА

Олені Григорівні Голубовській

Я знаю, я вірю: народиться пісня
З нічого, із руху очей.
В танку карнавальнім невизнаних істин
Майне граціозне плече.
І з'явиться чорна каренінська шляпка -
Шляхетність у профіль і фас.
І щастя, і горе, і подив і... крапка -
Актриса зіграє для нас.
Якась потойбічна надламаність жесту
На тлі декорацій скупих.
У барвах погаслих чужої фієсти
Актриса спокутує гріх.
За те, що на сцені живе й помирає,
Що стогне душа, як струна.
От тільки на помилку права не має,
Тому що - актриса вона.

22.1.2002 р.

МАКСИМУ ТАДЕЙОВИЧУ РИЛЬСЬКОМУ

Яка там, к чорту, влада і політика!
Метка фантазмагорія облуд.

Ви, як колос, стояли біля витоків,
Щоб кожен день іти за це на суд.
А судді вас паплюжили й калічили,
І скільки їх, несправедних, було!
Душа ж цвіла каштановими свічами
У слові золотому літеплом.
Поет іде по лезу понад прірвою,
І споконвіку стежка ця - одна.
Ппульсують між зірками і між вирвами
Для кого вірші - мука чи мана.
Розтане слава річковою піною,
Шаленства днів розвіюючи прах.
Тіла їх стануть бронзою чи глиною,
А душі оніміють на хрестах...

12.7.2002 р.

Підленькі вчинки, як дощі холодні –
Ранкової пронизливості пліть.
Підленькі вчинки - як вовки голодні,
А харч у них - це заздрощі і злість.
Підленькі вчинки - яблука червиві,
Надточини піднесених чуттів.
Слизьке, немов змія, пліткарське мливо
Їх завжди супроводжує в житті.
Підленькі вчинки - слабкодухість, чвари,
А поміж них дрібніє й меркне суть...
І часто нам піднятися за хмари
Оті підленькі вчинки не дають...

вересень 2002 р.

ПРО ПРАВДУ

Кидає місяць тінь свою на пластик,
Повзе туман модерном черепиць.
А басаврюк, щоб вільну душу вкрасти,
Совою упірнає до криниць.
А що душа? Примара безтілесна.
Субстанція астральна, хай їй грець.
Її нечистий віддано і чесно
Міняє на зелений папірець.
Заманює невдах мішурним блиском,
Видурює уміло вовкулак -
І душу віддають із певним зиском
За вигоду. А іноді й за так.
І лжею стелять вивертки смугасті
Свої трухляві марева - мости,
Так під які б не клеїлися масті -
Брехня ж брехнею, як не покрути.
Всього торкнулась лестощів короста -
Перемішались грішний зі святим.
Та правда завжди неприємна й гостра -
Тому її й не сплутаєш ні з чим...

15.9.2002 р.

А життя свій прискорює біг,
А я свій біг уповільнюю.
Знов мороз. Знову лід. Знову сніг.
А я й не була іще вільною.
Перепони мурую сама
І, наївна, милуюся клітками.

Знов спустошення. Знову зима.
І я знову над втратами бідкаюсь.
А життя віддаля від батьків
І нещадно надламує корені.
У бездумному звалищі слів
Ідеали давно спотворені.
На вершину виносить життя,
Ну а там - дуже холодно й вітряно.
Все прискорює серцебиття -
Тільки як такий ритм мені витримать?

1.10.2002 р.

Все, що збирала по крихті - розтрачено,
Важко, опікшись, почати з нуля.
В білому вальсі тяжкого пробачення
Власне збентеження вас кружеля.
О, не карайтеся: я дійсно не зважена,
Непримиренна й холодна, як лід.
У вашій долі - як крові зараження,
Дивно, однак, що ви досі живі.
Нас розвели роздоріжжя засніжені,
Хмари-потвори над містом снують.
Так, я звичайно, буваю і ніжною,
А ви не хочете цього збагнуть.

9.10.2002 р.

ПРИМАДОННА

О, як вона естрадно рвала серце!
Голки істерик шили дрантя сліз.

Несамовитим голосінням терцій
Убивчий оживляючи ескіз.
І ексцентрично надривались гами,
Обслинивши її надламний біль.
Нам, безсумнівно, готувалась драма,
А стало - на дешевий водевіль.
Фальшива пристрасть розвіває прапор,
А щирості не видно ні на грам...
Нема живинки - лиш оманний капор.
Холодно-мармурової мадам.

11.10.2002 р.

НЕ ВЧІТЬ МЕНЕ ЛЮБИТИ УКРАЇНУ

Не вчіть мене любити Україну,
Не суньте транспарантну мішуру.
Я часто побиваюсь без причини.
Світ облечу, та тут таки умру.
Не кваптеся із шаною картинно.
Парадний лоск скропили мозолі.
Для мене Україна - це хатина,
Що валиться в убогому селі.
Не пишні євромощені майдани,
Не пасла голосні, не прапори.
А віра, що терпляче тягне сани,
Та зігнуті старенькі явори.
Ще соняхи і мальви попід тином
Та гомін яблуневих верховіть...
Не вчіть мене любити Україну –
Самі її по-справжньому любіть.

13.10.2002 р.

ЗРИВАЛИ КВІТИ З ЛУГІВ ВЕЛИКИХ АВТОРІВ...

Зривали квіти з лугів великих авторів,
А то були оцвітини душі.
Вже повсякденний вандалізм amatorів
І на святому має бариші.
Бездари і нікчеми вихваляються,
Уславитися хочуть на віки.
А божа іскра знітиться й карається,
Зате безцеремонні пошляки.
Доступна творчість, ніби дівка вулична...
Через одного - геній і талант.
А делікатність падчіркою тулиться
Ховаючи потертий аксельбант...

19.11.2002 р.

ВОГНИЩЕ СПАСІННЯ

Я - листок кленовий,
Ти - листок дубовий,
Я - листок медовий,
А багряний –ти.
Кольори зелені –
Листопад любові,
А листків зітлілих
Прах летить в світи.
Всі листки зітліють
Із дерев і квітів,
Всі впадуть на землю.
Звідки і знеслись.
Та не всі зуміють
Душу обігріти
Вогнищем осіннім –

Вогнищем спасіння

Вимерзлих узлісь.

24.11.2002 р.

НІЧ ПЕРЕД РІЗДВОМ

Святвечір виліпив вареники,

І смак різдвяної куті

Згадали радісні хрещеники

Веселим галасом в гурті.

В цю дивну ніч усе збувається,

В цю ніч не гоже сумувать,

Із небом хмари обіймаються,

І так кортить почаклувать.

Хурделить віхолою зимонька,

Мороз до шибок прироста.

Зійшла на небі перша зіронька

Й Вакула осідлав чорта.

А місяць - коник порцеляновий –

Туманом скаче навпростець.

Ворожить дівчина парканами –

Чи удівець, чи молодець.

Десь за вікном сніжинки сіються,

Скотився вітер у димар.

А козаку чарчина мріється,

Карась в сметані і узвар.

Вже нічка дівкою манірною

Втекла від ранку, як вівця.

Ти називав мене царівною

І черевички обіцяв.

А в грубці яблуною вогкою

Святково ранок тріскотів.
І я здалась собі Солохою
В тіснім оточенні мішків...

27.11.2002 р.

Я спалю твої листи.
Усі шпарочки до тебе
Затулю намоклим сонцем,
Снігом, місяцем уповні,
Ехом пострілу впритул.
Намагайсь відповісти:
Чи була у цім потреба?
Чи не я ця дама-згуба –
Трійка, сімка, туз...

30.11.2002 р.

У темряві й світлі,
На чорнім і білім,
Між альфа й омега
Зустрінь
Мою недоладність
Нарцисом розквітлим,
В минуле закинувши тінь.
Побачити вчора - наївне і зріле,
Межу між було й не було.
На наше піднесення мрії злетілись,
Як птахи, зачувши тепло.
Не треба змагатись в бажанні відчути

За мить - розмаїття жаги.
Хіба ми життя намагались збагнути,
Щоб заздрили вороги?

17.12.2002 р.

ЖІНКИ БАЛЬЗАКІВСЬКОГО ВІКУ

Я п'ю узвар засушеного літа,
Яке тримає щиглик на крилі.
Так, я уже осіння Карменсіта,
А от тобі ще небагато літ...
У полум'ї лункого карнавалу
Моя душа метеликом кружля.
З тобою ще нічого не пізнали,
І ти мене берешся умовлять.
О ці жінки бальзаківського віку!
Ох ці рожеві ягідки ізнов!
Їх гріє сонце західне у вікнах,
А душу сірий відчай не зборов.

22.12.2002 р.

BELLE

Містерію висвітлює Ліліт,
Динаміку панічної валторни.
Дивлюсь, як чорний місяць ділить світ
На після й до, на біле і на чорне.
Переділ цей торкається всього,
Скоряючись безглуздим примхам моди.
Вжахнувся в домовині сам Гюго
Від дикого модерну Квазімодо.
Прилаштувавши долар за аршин,
Цей світ уже й святинями гендлює,

У саркофагах жаднощів гриби
Ростуть крізь трави докорів поснулих.
І мріють глухуваті дзвонарі
Про все, на що їх тупість спромоглася:
На стінах Нотрдаму де Парі
Лишити вбивчий напис:
"Тут був Вася."

НАВІЩО НАМ...

А ти чекала снігу,
Як манни-порятунку,
А я холодне сонце ловила у ріці.
Як простоту у слові найвищого гатунку,
Як теплоту у серці,
Що віддаляє ціль.
Навіщо нам дороги,
Що кимось перетнуті?
Навіщо нам стремління бути вище над усіх?
Навіщо нам ці міни - шляхетні пихи дуті,
Уперті постулати, які візьмуть на сміх?

січень 2003 р.

КАМІНЬ

Ми боїмось закам'яніти,
А каменем будь непогано –
Він тайну завжди збереже.
Надзвукові гримлять орбіти,
Щоб наше знищити мовчання
Іще з часів палеоліту
В багрянім галасі пожеж.

Над каменем вогонь не владний,
Бо камінь вмiє гартуватись,
Бо він столiття просiває,
Немов крiзь решето горох.
Він залишається ошатним.
Йому немає з ким змагатись,
У ньому душі завмирають
Смарагдами сумних епох...

9.2.2003 р.

На околиці чужої свiдомості
Я заблукала.
Стоп! Я теж проникаю й краду
Надiйно заховане свiтло.
А що?
Темрява давить і змушує
Рвати троянди в чужому саду.
Та я і собі не зiзнаюсь...
Лише прочитаю молитву.

18.2.2003 р.

КВIТОСТIЙ

Ожеред незалежних думок
У вмістилищі щирих розрад.
З попелища погаслих зірок
Пробивається трепетний сад.
Він гілками трима височiнь,
Розростається бростями мрiй,
Осяває прищестям цвiтiнь –

У моєму саду квітостій.
І зривається тіло в політ.
Бо душа моя - квітка-дитя.
Помолюся на цей дивосвіт,
Бо без цвіту немає життя.

22.2.002 р.

Інтрига в протидії двох сторін,
Контраст усім знайомий - чорне - біле.
На лицьовій - не зводились з колін,
А на звороті - одні й ті ж - летіли.
Азарт у подоланні перешкод,
У вичавленні власної безволі,
Де вишуканість - чай і бергамот,
А простота ясна, як дрібка солі...
Суперництво слабких напівтонів,
І мстива алегорія на чатах,
Тупа неповноцінність плазунів –
Погорда самовпевнених крилатих.
Гаряча лихоманка суєти
Вмирає у колоніях апатій.
Крізь неприкритий сором бідноти
Цинізмом світить пишнота багатих.
Я, мабуть, здогадалась в чому річ –
Навіщо присягатися на крові?
Бо зло й добро - не вияв протиріч,
Не антипод, а просто... дві складові.

23.3.2003 р.

Холодно. Як же тут холодно!
Вітряно й дуже незатишно.
Ніжність, прибита морозами,
Згине - ніхто і не знатиме.
Порожньо. Як же тут порожньо!
Мертво. Пустельно у... натовпі,
Щирість, сарказмом обложена,
Зникне, розпавшись на атоми.
Байдуже. Всім отут байдуже.
Вже насміялись над вірою.
Ти заквітчай мене, райдуго!
Я серед них стала сірою...

12.4.2003 р.

Не обмани себе, не ошукай
І щастя не вбачай лише у статках,
В своїм стремлінні слави через край
Не одягай убогості краватку.
Себе чиїмось болем не втішай,
Не приміряй чужі гріхи й розради,
Не будь для долі власної шахрай,
Не виправдовуй тим, що кожен краде.
Життя своє у схеми не вганяй,
Не скній над траєкторією зльоту,
Оманливий, зрадливий небокрай
Вмить підмінє цінності й щедроти.
Прозріння нас розчавлює, як прес –
І зайвими стають скарби нажиті:
Народ завжди підносить до небес.

Тих, що блукали з торбою по світі.

ДУША І ТІЛО

По підвороттях бродить втома
І гарячкових рішень шквал.
Згорає пристрасть, як солома
Скінчивши дійства ритуал.
У всьому бачиться підміна,
Довкруг не люди, а людці.
І благочинність – половинна,
Черстві серця, мізерна ціль.
А тіло прагне насолоди
Кайданів, кліток золотих.
Недосконалістю природи
До нас, слабких, крадеться гріх.
Душі ж не треба срібла-злата,
Їй лише хочеться літати.
Гулять по світі, як голота,
І попід церквою стоять...

29.4.2003 р.

СОРОЧИХА

Упірнає місяця сережка
У задуму синьої води.
Пагорбом витка крадеться стежка,
Де поснули соняхи-діди,
Там, де коні возом сутінь везли,
Цвіркуни в кущах гойдають спів.
Водить ніч-циганка чорним пензлем
По смарагду стомлених степів.

Хвилями карась тихенько плесне.
І луну спіймає глибина.
Вийде, обережно склавши весла,
З очерету діва водяна.
Цей ставок, як ренесанс в міжчассі –
Тут творить картини і вірші,
Він надії знайденої заспів,
Порятунок зболеній душі.

липень

ЗБОКУ

Жорстокий натовп, шаленіє лють:
"Єднаймося!", "Хай живе!",
"Ганьба!" - облога...
Уявлень хвороблива каламуть.
Здоровий глузд, як завжди, ні до чого.
Вони усе змітають на путі –
У сотий раз ошукані пігмеї.
Тортури "інквізиторів" круті –
Таким, як я - без плану та ідеї.
Незгоду зустрічають у штики.
Парад налаштували і оркестр.
Лишилось начепити ярлики,
І глупоту свою внести в реєстр.
Відомі гасла і старі, як світ,
Ходьба по колу - жалко їх, та й годі.
Лишить хотіли історичний слід,
Та не буває чуда у природі.
Нещасні фани схиблених епох:
Той кулемета пре, а той - ікону.

Обплутав мізки впертолобства мох:
Життя ввібгать бодай у шмат картону.

НОВЕ

Усе як є. Нічого нового,
Тут не шанують новизну.
У нападі вірша раптового
Неологізма їм утну.
Вони здригнуться перелякано,
Не упіймавши в чому суть.
Нове здійметься в небо маками,
І не спита чи треба бути.

7.7.2003 р.

А куди утекти?
Утікаю, як завжди, від себе,
До каскадів старих, до дзвінкої води чистоти.
Для дитини небес утікати - життєва потреба,
Загубитить, втекти і ніколи себе не знайти...
На вершину втекти,
Де нікого, крім моря і птахів,
Щоб відчути в собі шаленіючий дух висоти.
Там, в захмарній імлі,
Не пізнавши ні болю, ні страху,
Зачарованим місяцем в небо зійти.

серпень 2003 р.

Віяло днів розвіває думки і обличчя,
Роки згорають миттєво, немов сірники.
А самовпевненість помилки зроблені лічить,

Спроби частішають далі, а досвід гіркий.
Де вона, суть? Та її неможливо вловити!
В чому той сенс - у горінні, у тлінні, в золі?
Де і коли, як і скільки, навіщо нам жити?
І померати, щоб знову явитись землі?

4.9.2003 р.

МАДАМ ЛЕНОРМАН

Мадам Ленорман розкладає пасьянс серед ночі,
І долю чужу просіва, як крізь ситечко чай.
Зірки досягають у вікнах, як ягоди вовчі,
І ранок ковтає туман, як шматок калача.
Мадам Ленорман відкриває непрохану правду –
Довірливість чітко засвоює правила гри,
Ланцюг недомовок спотворює на простирадлі.
Над згарищем вражень сміється і плаче Париж.
Мадам Ленорман відпускає біситися тіні,
А тіні лукаві, і точать ілюзій нектар.
І відчай гойдається квіткою на стебелині,
І кліпає скрадливо оком паризький ліхтар.
Картинки, сюжети, портрети - засвічена плівка,
Кохання і гроші, і слава, і щастя - обман...
Захмареним ранком каштаном летить на

бруківку

Колючо-надтріснута доля мадам Ленорман...

23.9.2003 р.

Я - ОДНА!

Знову осені нап'юся,
Як грайливого вина.

Не заплачу - засміюся:
Те, що я собі - одна.
Та й нащо мені гармидер
Недоречностей людських?
Осінь сиплеться до відер
Спадом літер золотих.
Я візьму під перевесла
Ці осінні письмена.
Не журитимуся - чесно!
Те, що я собі - одна!

24.9.2003 р.

ЗАВІСА

Вогні далеких доль
Хова мереживо фіранки.
У завіси така вже роль –
Туману полонянки.
Зника зображення чітке –
Розгойдує уяву,
Вікна похиблений макет
Висвітлює заграву,
П'янку замисленість садів
І море в білій піні.
Тонких лебідок на воді
Гіперболічні тіні.
На ранок зникне рух тіней,
Життя вбереться в колір.
Зима безжалісно змахне
З берези листя кволе.
Жорстока правда, гола суть

Відтінків не міняє.
Баласту днів не обминуть –
І це мене лякає...

Покладу я своє лишенько в мішок,
Покочу щербатим соняхом у яр.
Не злякаюсь ні намовок, ні пліток,
Побрехеньок і смішних сусідських чвар.
Уберуся у веселкові стрічки,
Хай недоля мерзлим листям опаде,
Чорна заздрість хай стече у рівчаки,
Лихе око мого щастя не знайде.
Гей, музики, зранку будемо гулять,
Хай заперчить в носі нашим ворогам.
Наша сила на сопілці буде грать,
Перепілкою втече у ліс нудьга.
Я древлянка, я язичниця метка,
Обпечу жертвовним полум'ям пожеж.
Снігу, вітру, неба й райдуги дочка
І душі моєї дзвінкій немає меж...

7.12.2003 р.

Мені - моє. Закидане на схилах
Снігами запізнілої зими
Просте життя. Безрадне чи щасливе,
Що ще тріпоче синіми крильми.
Мені - мого. Посидіти край столу
І пов'язать у вузлики гадки.
Послухати стареньку радіолу,

Де в хаті пахнуть трійцею кутки,
Де зустрічають щиро, по-простому,
Ведуть себе природно, без личин.
Де чебрецевий дух аеродрому
Ганяє сивим вітром уночі.
Мені - мого. Заквітчаного світу,
Який не подолає чорна мла.
І веселкову певності палітру,
Що я таки щасливою була...

11.1.2004 р.

МИКОЛІ ВАСИЛЬОВИЧУ ГОГОЛЮ

I

Великий містик кутається в ризи,
Будує анфілади міражів.
У світлі снігової антрепризи
Виписують сніжинки віражі.
А сніг летить із вечора до ранку,
Лапатий сніг, якого не бува.
Вже парубки водитимуть Меланку,
І розпочнеться казка снігова.
Вертеп засяє сміхом, гуком, блиском,
Колядка сяде співом на плече,
І повагом пливтимо понад містом
Полтавський дух різдвяним калачем.

II

Ми мовчимо, напевно, з ляку
(В отарі жах скував мізки),
Хоча плондрують вурдалаки
І честь, і совість, і думки.

Порядність ковзає в калюжі
Із мілюхою на гачку.
І продаються наші душі,
Як цуценята на товчку.
Сягнуло жлобство апогею,
Перевелась відбірна рать.
Невже нам лиш ходить в лівреях
І очі Вію відкривать?

III

Рудий Панько неквапом смалить люльку
І оповідки кільцями пуска.
Розтанув день, як снігова бурулька,
І сизий вечір вшкварив гопака.
Страшні казки - то про червону свитку,
Про папороть, що раз у рік цвіте,
Про відьму, і про золота калитку,
Про те, як зимно віхола мете.
Про втопленицю й помсту родоводу
І ярмарку піднесення гучне.
І про чудову на Дніпрі погоду,
Який і птах навряд вряд чи перетне.
Про сонця корж, підпечений зірками,
Про місяць, що скотився між копиць.
Про землю, помережану садами,
Яка ще живить волю нашу й міць.

грудень 2003 — січень 2004 р.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЧЕРЕПАХИ ТОРТІЛИ

Цей вереск часу - збочений хорал,
Цей рейвах ошелешених емоцій!

Тут, в баговинні, лінощів обвал,
Та як же мулько заздощам у оці!
У заздрісника унутрі киплять,
Танцюють румбу завидющі очі.
У мозок гнів уліз по рукояць:
Чийсь успіх пережить - бракує ночі.
Амбіцій жар роздмухує прогрес
І смажить, ніби качку, досконалість,
В печі змагань гартує нерви стрес –
Які ідеї з нього загорались!
Експресію спустошує удав.
Як жуйку, смокче сльози Паганіні.
.....
Естет-поборник серце розірвав.
.....
А цинік посміхнувся в лімузині.

лютий 2003 р.

Така стара прелюдія жаги:
Дахи Парижу, очі барвінкові.
Блиск Ренуара - фарби береги
Всього за крок до справжньої любові.
Бажання б'ється в зірочці бузку,
Таке велике, як земля, бажання.
І падає у пестощів ріку
Твоє й моє незвідане кохання.
Дощі ідуть, такі гіркі дощі,
Два тіла прикриває парасолька.
І раниць дві оголені душі

Безвиході волаючої голка...

травень 2004 р.

ЦВІТ

Ну, нехай би собі і цвіла,
Ця іще нецілована ніжність!
Світу білому треба тепла,
А мені серед цвіту сніжно.
Все одно я цей цвіт згублю,
Обірву у шаленстві всі квіти.
Так безтямно тебе я люблю,
А інакше не вмію любити.
Я у сні заступаю межу,
По пелюстках рожевих топчуся.
А насправді цей цвіт бережу
І торкатись до нього боюся...

19.5.2004 р.

Не тоді зустрілись і не там,
І не з тими роки марнували.
Байдуже чи грішна, чи свята, -
Але я завжди тебе кохала.
Ще малого хлопчика-дитя –
Голубі волошки в житнім полі.
І тепер люблю до забуття,
То дарма, що в нас немає долі.
І нехай холодний вітровий
У минуле подих твій відносить –
Все-таки, як я, ти також мрій
Про ночей жарких зірковий осип.

На усі питання лише - ні.
Мури поміж нас уже звелися.
Та на тій мурованій стіні
Тихі наші тіні обнялися.

травень 2004 р.

МЕЛОДІЯ

Я не буду чіпати струн.
Ця мелодія - ураган.
Починати не треба гру
І не варто ятрити ран.
Нетривожені, вже болять,
Долю виставлено на кін.
На мечях золотих багать
Балансують вона і він.
Ця нестерпна чекання мить,
Цей бездушний насмішник - час.
Не торкнулись, а вже щемить,
Сиві ночі за нас кричать.
Як недуга тяжка, любов,
І зарадити болю чим?
Двоє зранили пальці в кров.
А мелодія ще звучить...

травень 2004 р.

КОХАНА-ОСІНЬ

Я приспала своє горе, вколисала своє щастя,
І тепер сама не знаю, по який блукаю бік...
Сум малює мої згадки - вишиваночки квітчасті,
Сни, коли я розчиняюся в тобі.

Під крило ховає вечір запечалений лелека,
Проростають чорнобривці з літа в пору осяйну.
Ти у хащах опівнічних світиш місяцем далеким
І за шибкою шукаєш лиш мене одну.
Пригорни цю теплу осінь, як мене - палку кохану,
І до вуст моїх дурману, мов веселка, припади.
Доторкнися спрагло тіла поцілунком полум'яним,
Як торкаються лілеї прохолодної води.

4.10.2004 р.

ЧАКЛУНКА

В люстерко ти милу свою виглядав -
Ворожка дивилась у очі.
Ховала зображення чорна вода
На дно вересневої ночі.
Ворожка сміялась лукаво: "Дивись -
З тобою руда і білява,
Чорнявої стан до грудей дотуливсь,
Кохання для тебе забава.
По світі літаєш як вітер, як сніг,
І долі ламаєш, як квіти.
Нещадний, свавільний, голубиш усіх.
Непросто тебе приручити.
Хизуєшся вродою вміло, пернач.
Дні тануть, як сльози на віях.
Ти душі жіночі жбурляєш, як м'яч,
Гориш, та нікого не грієш.
Отрутою в кров, як змія, заповза
Облуда твого поцілунку».
А ти засміявся і тихо сказав:

«Я буду любити чаклунку».

4.10.2004 р.

ДОЛЯ

Зелена постать. Червоні тіні.

Упала пустака в чись хотіння.

В дзеркальнім полі уламки ліній,

На моїх віях лише твій подих

Як запах лілій.

Рука лягає в твою долоню,

Як білий лебідь, як піт на скроні.

Ти ловиш погляд, як вітер хвилю.

Одна миттєвість - побути біля,

Лунке провалля - зостатись разом.

Моїх руйнацій камінна ваза

Лежить зі столу, скотившись болем,

Сміється доля в дзеркальне поле...

15.12.2004 р.

Тепло і тихо. Спокій.

В січні трава зелена.

Краплями сохнуть кроки –

Розпач линув повз мене.

Тепло, як в квітні. Сухо.

Я ж не хотіла снігу!

Необережним рухом

Вітер розгорне книгу.

В ній сторінки - дерева,

Букви - пелюстки цвіту,

В сутінках кришталевих
Ми, як маленькі діти –
Гноми золотокосі,
Ті, що зростають в ласці.
Ми ще не вмієм зовсім
Заздрить чужому щастю...

22.1.2005 р.

НІЧИЙ

Ти не можеш бути нічиїм -
То й лети пір'їною по світі!
Ти туман хиткий, захмарний дим,
Цвіт ламкий, який скидають віти.
Не прив'яжеш серця, не припнеш,
Не зімкнеш лещатами сваволі,
Ти тікаєш відблиском пожеж,
Не відповідаєш на паролі.
Ти нестримний, ніби водоспад,
Ти - стихійне явище природи.
Бавишся і тягнеш наугад
Даму із картярської колоди.
А тебе усі зовуть своїм,
І даремно тішать себе лжею.
Не кажи, що в мене ти один -
Я не хочу бути нічиєю.

17.2.2005 р.

ЕПІЗОД

Лиш епізод. Лиш епізод!
Вчорашнє вже дощем залите.

Б'юсь над замком: не знаю код.
Мене ж - не зважаться впустити.
А нетерплячка аж пече –
Я відмовляюся чекати!
І, як завжди, прийшла з мечем,
Щоб вузол махом розрубати.
Та заспокоюють: не час.
Ті, хто по той бік перепони.
Усе не вирішиш за раз,
Бажання стримують закони.
І відступлюсь за горизонт –
Бо не зламала їх покори..
... То був в житті лиш епізод,
Бездарно зіграний актором...

17.2.2005 р.

ТА, ЩО СПІВАЄ В ТЕРНАХ
Там стільки болю - цілий океан! –
На цвинтарі полуманих конвалій...
Пиха стікає ручаями ран,
І нерви, як розтягнуті спіралі...
Уже весна! Снігурко, оживи!
Хай у теплі твоя душа відтане,
Заголубій барвінком між трави.
Не напускай холодного туману!
Хай дощ квітневий серце звеселить –
Такі дощі міняють наші лица.
Весна злітає голубом в блакить,
Але повзе печалі повитиця.
Не побивайся, діво снігова,

Такого горя в світі не буває!
А ти мовчиш, мов лялька нежива,
Бо ти та пташка, що в тернах співає...

17.4.2005 р.

ПЕРЕГОНИ

Агов, жокей! Я ставлю на гнідого.
Давай, давай - жени через бар'єр!
Засіяна каміннями дорога,
Не той ландшафт, рельєф та інтер'єр...
Лети, жокей! Забудь про страх і втому,
Лиш у шалених ставка вироста!
Під ревисько із паші іподрому
Пришкутьільгає шанс - один із ста.
Давай, поки засліплена азартом, -
Гарсон мені у келих його ллє.
А він хотів узять мене під варту -
Який наївний і смішний круп'є!
Він так нервово струшує сигару,
А як пітніють руки і чоло!
І я тремчу від швидкості і жару,
Чи витримає кінь такий галоп?
Я ж недарма вивчала кон'юнктуру,
Хотіла забиратись у сідло...
Я вже знавець всіх тонкощів конкуру.
Скажи, жокей, а що там на табло?
Щасливці підраховують жетони.
А я жадала простору без меж!
Кентавра в степових шукала гонах...
А він утік, як поні у манеж...

20.4.2005 р.

Смак і несмак. Кон'юнктура.

Поглинаючий формат.

Скаче фраза по баюрах,

Ніби джунглями примат.

Сліпо віримо підміні,

Споживаєм концентрат.

Замість Данте і Фелліні –

Маскультури сурогат.

Кривулясті перелогі

Катакомбами облуд...

Несемо думки убогі,

Ніби в пластику фастфуд.

Між полотен Левітана

Як опудало - бігборд.

І підробка, і омана...

Одурманений народ.

Хряснуть мрії у туманах

Із підтятими крильми.

Й галасують на майданах

Наші клони, а не ми...

28.4.2005 р.

В купальську ніч прийду з вінком до тебе,

Щоб запалить в очах твоїх іскринки неба.

Лиш не питай про нас, про двох - прошу, не

треба!

Хай тайна ця, як сонце, бродить степом.
А ти цілуй мене у снах і клич своєю,
Нехай веслує наш вінок за течією,
А я світитиму з небес тобі зорею –
На всі часи, на всі віки залишусь нею.

травень 2005 р.

МАМІ

Мамо, мамо... Молодість жорстока...
Та вже знаю - важко в світі жить.
Вже й мені без тебе одиноко,
Вже й тебе навчилася любити.
Навісна, карала і судила,
І безжальна - не уберегла...
Самота моя згорнула крила
Й на твою могилу прилягла.
Мамо, я навчилася прощати,
Що запізно - ти мені прости.
Ось така - щаслива і багата,
Каяття ж мого не повісти...
Хай хоч пам'ять вклониться святому,
Засмутився чоловік в журбі.
Він шанує тещу невідому
І лаштує пам'ятник тобі...

15.5.2005 р.

МАМИНІ КВІТИ

Я хочу, щоб цвів бузок
На твоїй могилі, мамо,
Колись (хай не скоро) я теж

Бузком отаким стану.
Бузкова - бузкова даль,
Врятованих душ завія.
О, мамо! Моя печаль
Тебе уже не зігріє...
Чи вік мій? А чи судьба?
Такі ми невдячні діти.
Прости, що не знала я,
Які ти любила квіти...

17.5.2005 р.

Хай яблука доспінуть. Не спіши,
Крижина-зимо, вкутана у сиве.
Залиш тепла хоч трохи для душі,
Я так тебе ніколи не просила.
Ти кажеш, що вдоволена вона,
Собі хмеліє, як козак у шинку.
Але німого суму борозна
Ховає зерна прикрого ужинку.
А сум отой байдужістю зросте,
Такою, що і чорну ніч злякає.
Та, все-таки, жоржина зацвіте,
Коли біду свою перегуляє.

12.8.2005 р.

ОЧІ

Поцілую твої сірі очі,
Темні, як хмаринки грозові.
Десь, отам на дні, у них тріпоче

Тінь мінлива черешневих віт.
Очі, мов потомлені волошки,
Ніби небеса перед дощем.
І грайливі, й водночас тривожні,
Дуже втаємничені іще.
В заволоці, як гірські вершини,
Ніби крила сірих голубів.
Залишу обачності краплину,
Доки ти мене не полюбив...

28.8.2005 р.

Я все собі придумаю сама:
І принца, і баского іноходця.
Мене в родиннім замку обійма
Вельможа у мережаній сорочці.
І будеш ти - довершеність одна,
Достоїнства суцільні і чесноти.
Шляхетність, бездоганність, глибина -
Такий безгрішний ангел в позолоті.
Я буду - непідробна доброта,
Як героїня фільму про кохання.
Лиш витонченість, ніжність, висота,
Тропічний плід - любов твоя остання.
Ми будем щасливіші від усіх
І нам життя здаватиметься раєм!
А доля утікати за ріг,
Де ти і я - придумані - страждаєм...

8.8.2005 р.

НЕ ХОЧУ

Не хочу мати в серці зла,
Каміння помсти і зневіри.
Не хочу жалить, як бджола,
Хамелеоном лицемірить.
Ховать отруту, як змія,
І викидять ножем у спину.
Не хочу зраджувати я
І довірять наполовину.
Не хочу заздрить, пліткувать,
Тихцем радить чужому горю,
І збиткуватись за слова,
Які у відчаї говорять.
Не хочу влазити в ганьбу,
Ні призначати, ні ділити.
Чиюсь вивершувать судьбу
І за Всевишнього судити.
Коли зачую я сурму,
Злечу у вись, як блискавиця,
Туди нічого не візьму,
Хіба що... совісті дещицю.

вересень-жовтень 2005 р.

БУВАЄ ГАРНОЮ РІЛЛЯ

Буває гарною рілля,
Лише прихоплена морозом.
І хто прирік оці поля
Не для поезії, для прози?
Та я малюю їх красу,
Вмочивши місяць у червоне.
Колосся завтрашнє й росу

І голубінь далеких гонів.
Над їхню велич - все дрібне:
Тупі амбіції і чвари.
Не пишні фрази - головне,
А потом зрошені гектари.
Хоч не заможні ми поки,
Та лиш без хліба - справді бідні,
Без тих степів, де й колоски
І бур'яни - навіки рідні.
Паї, реформи і слова...
Отруйний глум бучних гіпотез...
І як вона іще жива,
Земля, у хліборобським поті?!

24.12.2005 р.

ЗИМОВА ВИШНЯ

І
В таких снігах, у білих переметах
Зігріє лише дотик твоїх губ.
Я в твоє серце впала, як комета,
А ти, довкола кажуть, однолюб.
Боюсь чекати ніжності і ласки,
Боюсь, як квітка, душу загубить.
Боюсь розчарування і поразки, -
А, мабуть, просто я боюсь любити.
В твоїм житті я станція проміжна,
Якась примарна фея снігова...
Але кохання, як лавина сніжна,
Нас вже невідворотно накрива...

II

Залетіли заметілі,
Закружляли, закрутили,
Зачудовано застигла я,
Я мов липа, у степу.
Обпалило білим вітром,
Ніби маком із макітри,
Дрібно-дрібно усипає
Руки-крила срібний пух.
Та чи зможу я літати?
Снігові мережив шати
Заснували білі далі,
Навіть боляче очам.
Там лиш віхола гуляє,
Там любов моя згорає,
В тім давно забутім краї,
Де мене ти зустрічав...

Ш

Одне твоє ласкаве слово –
І квітне літо барвінкове,
Душі негадана обнова,
Тепло фіалок колискове...
Ти - поруч знову...

лютий-квітень 2006 р.

Утечу від долі,
Утечу від волі,
Від самого бога, від самих небес.
І призначу ролі
Угорі і долі,

Щоб найменший натяк провидіння щез.
Я усе здолаю,
Журавля піймаю,
Бо в душі я маю чисте джерело.
Квітів насаджаяю,
Щоб в моєму краю
Жеребу сліпого й сліду не було.
Розірву печаті
І вітрам крилатим
Буду замовляти:
Осінь чи зима.
Зрушу сонце й затінь,
Буду панувати,
Долю визначати тільки я сама!

лютий 2006 р.

ЧЕБРЕЦЕВИЙ ДУХ АЕРОДРОМУ

(поема)

*У райцентрі по вулиці Польовій
розташовані літні табори
Кіровоградської льотної академії,
а також аеропорт м. Мала Виска*

Мого життя польоти-перельоти
Падінь і злетів вітробійний шквал,
Бувала й пасажиром, і пілотом,
Як доля садовила за штурвал.
Обачність крила злякано складала,
А ризик пхав мене у чорторій.
Але везіння все ж не полишало

Моїх стремлінь літак надзвуковий.
В аеропорті спалених емоцій
Чекати вчилась теплих гожих днів.
Шукати в позахмарній заволоці
Жаданого приземлення вогні.
Я просто розганялась і летіла,
Утримуючи Всесвіт на крилі.
Зорею провідною світило
Мені тяжіння сивої землі.

I

АЕРОДРОМ

*Відліталися славні льотчики другої співочої ескадрильї,
немає вже з нами Леоніда Бикова, Сергія Іванова, Олексія
Смирнова - пішли вони у вічність. Та пам'ять про їх героїв
житиме завжди, як уособлення бойової слави військової
авіації в роки Великої Вітчизняної війни.*

В бій ідуть старики
І запалюють в небі легенди,
Схід багряно волає,
Як збитий в степу "месершміт".
І звитяги зірки,
Як скарби, відкладаються в генах,
І мужніють орли,

Щоб продовжити слави політ.
Ми не знали війни.
Для прийдешніх - це річ віртуальна.
Тільки ж - сльози з очей, коли вічна

"Смуглянка" звучить,

Тільки ж пам'ять летить

Крізь роки, як ракета сигнальна:
Леоніде, Сергій, Олексій, - будем жить!
Ех, життя кінозал!
В нім роки, як незіграні ролі,
Переорюють небо, як плуг - лемешами грядки.
Розкладемо багаття свої і запалимо на видноколі.
І підемо у бій,
Бо тепер уже ми - старики.

**

У пахощах ромашки й матіюли,
Де Виска оброслася полином,
Стелилось неозоре злітне поле,
Баби іще казали - "еродром".
Злітали "кукурузники" над степом,
"Кропити" остогидлих шкідників,
І запинали небо синім крепом
Грайливі кравченята-світляки.
Тулилися ангари з літаками,
Як печериці-велети в траві,
Світанки приземлялися жуками,
Шовковицею сипалися з віт.
По галузках отих старих шовковиць,
Сягаючи і неба, і землі,
Зринали ми, замурзані і голі,
Аеродрому мешканці малі.

**

Луна чіплялась реп'яхом до зойку,
Шугали ночі, чорні, як кагла.
І наш малий куточок Новостройка
Потягувавсь від краю до вугла.

Батьки-діди, як вишні-старожили,
Коріння попускали у віки.
А ми, малеча, колесом крутили
Аеродром, як небо - вітряки.
Дівки кутчанські спритно чаклували
Курсантів, необлітаних "шпаків",
Які з Кіровограду "прилітали" –
В обійми наших літніх таборів.
Мого дитинства гульбище казкове
Золотокосим соняхом цвіло.
Обширом барвінкової любові
Кумедно парашутиком пливло.
В рудих степах кульбабкою-радаром
Вбирала світ я квіткою з трави.
Мов небеса, виднілися крізь хмари
Моїх пісень зелені острови.

II

ДОЛЕТІТИ Б...

Долетіти б до отого світу,
Що зірчастим сріблом виграва.
Може, на чужих планетах квіти
Майорять і стелиться трава?!
Може, там закохані блукають,
Небо обнімаючи крильми.
Синьострунні проліски шукають
В білих хутрах страдниці-зими.
Може, там від краю і до краю
Колосяться золоті поля?
Мрійники край неба виглядають
Зірку із нареченням - Земля.

Ти казав - збирайся, полетіли.
На вітрах жаги - навіщо крила?
Ти казав, що я - твоя жар-птиця,
А її неволить не годиться.
Ти казав: полинули за хмари.
Та порвались струни на гітарі,
І скінчився наш палкий політ.
І собі назад забрав ти світ.

**

Тут тепер випасають корів,
Лист ганяє попиляним садом.
Відліталися. Змиримося. Сядемо.
Чи ж різниця, хто там, угорі?
Поміж нами Ікарів нема.
Кожен дбає про хліб сьогоднішній.
А у небі - лиш грім та антени
Ловлять Всесвіту хрипи дарма.
Скільки нас, збайдужілих, зросло,
В трясовині загрузли амебами,
Запаскудили смогами небо ми,
І не вірить у нас НЛЮ.

**

Такі-бо ми - ледачі зроду
Тягати воду із криниць.
Лиш споглядаємо природу
І позіхаєм горілиць.
Усе - одно. Усе - єдино.
Байдужий люд. Несхитний час.
Не сколихнемо гнилі плину,
Бо потрясіння - не для нас.

Бодай лише лікуєм нежить,
Хоча болячок - безоглядь.
Ех, нам би лихо перележать,
А дурні - хай собі летять!
Хоч ми – пір'їни у проваллі,
Регочемо, роздерши рот,
І все надіємось, що й далі
Врятує нас автопілот...

**

Надихаюсь і куряву здійму –
Так пахнуть лиш степи аеродрому.
Ніч розламає сонце, як хурму,
Потоне ранок в тумані гіркому.
Чиясь зневага випуска шассі,
І заздрощі спішать заплутать крила,
Лихі на свіжі рани трусять сіль –
Та я на це не зважила й злетіла.
Туди, за хмари, вище сірих гір,
Туди, у небо, де землі не видно.
Де лише вітер, світло зір, сніги –
Бо височінь навіки мені рідна.

**

*Славному маловищанину
Миколі Леонтійовичу Кавуну,
військовому льотчику-випробовувачу.*

Ряди утрат, як листя восени,
Густішають у пеклі проминання.
Як білий птах далекої війни,
Він відлітає в путь свою останню.
Він знав високе небо не з казок,

В горнилі битви обпаливши крила.
Просив благословення у зірок,
Коли життя на ниточці бриніло.
Згасає днів звитяжних зорепад,
І вічність забирає наймудріших.
Густішають в пільмі ряди утрат.
А зав'язь відбрунькована не тішить...

**

Що ми залишимо нащадкам?
Емоцій буревій нещадний
Та сіл розорені надії,
В лісах чагарникових зміїв
Цинізму, блуду і зневіри,
Сміття заморського гарніри,
Дешевих трюків каруселі
І сум порожньої оселі.
Брехливий блиск вітрин вечірніх,
Чавунний спокій дів невірних,
Однак - і вольниці, і грати
Та, словом, мотлоху багато.
І підкида розбитий глечик
У наші душі порожнеча.

**

І немає більшої рідні,
Ніж оті степи аеродрому,
Вільні, незабутні, як пісні,
Як лелеки, що летять додому.
Від землі і неба широти
Підіймаюсь сильною, як вітер,
Щоб весною квіткою зійти,

Щоб не розучитися любити
Простір висі, голубів, траву,
Польову сокирку у долонях,
Найніжніший дотик твоїх вуст
І надій моїх барвистий сонях.

**

Мов леза, розтинають літаки
Рівнину волошкову небокраю.
Шумить двигун, здригаються зірки,
І місяць ріжки злякано ховає
В пухові хмари. Далі - дальня синь
Глибокою безоднею, як море.
Нам тепло посміхається наш син –
Із космосом у снах своїх говорить.

**

Чого я хочу?
Яку я хочу?
Якого неба і землі?
Блукають очі
Серед ночі,
Шукають просвітку в імлі.
Якого виру?
І узвишся?
Якої висоти душі?
Зима, як хижа птаха, дише
І в'є зі снігу кунтуші.
Коней спиняє мерзлим гуком
І сум дарма гамселить люд...
Якби вдалось хоч нашим внукам
Пізнати суть,

Що ми - народ!

Ш

КРАСА ПОЛЬОТУ

В житті я завжди птахою була,
Яка собі літає білим світом:
Від чайки ніжність, мужність від орла
Жар-птиця-мрія обганяє вітер.
В красі польоту -
Все моє єство,
У ній моя земна, живильна сила,
Бажань найсміливіших торжество,
Які міцні, надійні мають крила.
Краса польоту вища над усе,
Слід літака - артерія свободи.
Вона такий адреналін несе,
Що все здолаю - урвище і броди, -
І небо, й лід, і пролісок, й вода
Це - синя вись, ці хвили піднебесні...
Вони природи найцінніший дар,
Душі моєї зцілення чудесне.
Політ листка, загравної зорі,
Нічного птаха і дощу краплини
І сонячного променя вгорі –
Для мене щастя вічного хвилини.
Святенний запах листя, що летить,
І аромат того, що долу впало,
Цей дивний трепет може зрозуміть
Людина, що в житті своїм літала.
Кружля сніжинка в небі лише мить,
А думка й час летять обширом вічно.

Пірнає білий голуб у блакить –
Кохання й миру образ символічний.
Одвічний жереб: вибирати літ
Чи між камінням повзати достоту.
Та я вже знаю, що прийшла в цей світ
Як вільна птаха - тільки для польоту...

КОД ДА ВІНЧІ

Цей світ іще покрутиться нівроку,
А далі лусне бульбашкою вмиць.
Життя хлюпоче по обидва боки,
Щоб янгола і біса не гнівить.
Кохання, як акація медова,
Попри вітри й дощі, іще цвіте.
І усміх Мони Лізи загадковий
Над ним обійми неба розпростер.
І палить сонце Сфінксові у вічі –
Вони єдині знають в світі все.
Розгадує Мадонна код да Вінчі,
Ховаючи відгадку за корсет.

червень 2006 р.

ДІЖДАТИСЬ ЦВІТУ

Сиджу на порозі і зорі у каві мішаю –
Квітневі бруньки мерехтять замість них між
гілками.
У неба нічного про щастя своє запитаю,
А небо мовчить, лише зблискує хижо вогнями.
Холодна весна, і тепло ну ніяк не озветься –
Так, ніби чаклунка лиха в торбу сонце ховає.

Розквітнуть тюльпани, й дістануть до самого
серця.

Їх душі вогненні, які у пітьмах не згасають.
І хто його знає, хто в битві такій переможець –
Одвічному виклику поміж зимою і літом.
Знайти в цьому правду ніхто і ніколи не зможе,
А щастя у тому, щоб вкотре діждатися цвіту.

травень 2006 р.

Чого я не зможу простити?
Поламани квіти.
Сплановану підло наживу,
Блюзнірства мотив.
Безжально зруйновану казку,
Улєсливу ласку.
Чого я не зможу забути?
Кохання отруту.
Квітуючу мить наймилішу.
Ту, іншу.
Чого я не можу зробити?
Тебе полюбити.

червень 2006 р.

ВОЇН

Вкради мене, мій сильний вірний воїн,
Останній із могутніх могікан.
Волошкою схилюся над тобою,
Твоє кохання - степу океан.
Таких, як ти, вже навіть не буває,

Бо мужики - всі вимерли вони!
Хай цілий Всесвіт заздрить тому краю,
Де виглядала я тебе з війни.
Мені з тобою затишно і просто,
Вичикую тебе з усіх доріг.
Розкинуся веселкою над мостом,
І хай ти будеш сонцем угорі.
Хай сповіді від нас не вимагають,
Ні заповітів, рішень, каяттів.
Помилуєм, себе і покараєм –
Безгрішні тільки ангели святі.
Мій дикий, неприручений сармате,
Зустрінемося вітрами серед скель.
І будем в небі хмарами стрічати
Народжений для нас майбутнім день.

липень 2006 р.

Коли квітка стає бур'яном,
Коли зірвана квітка в'яне,
Розпорошує тлю обману
Пустоцвітна душа.
І на рани червоних лілій
Місяць сипле сутінки сірі
Ніч жадає, щоб їм боліло,
Повний місяць - останній шанс.
Жовтий місяць, як вовче око,
Підсувається хижо боком,
Кажана зачепивши рогом,
Хтиво лиже тіла троянд,

Сонцю важко, воно єдине
То й доводиться гнути спину,
Заховатися б в журавлину,
А у неба зірок - мільярд.
Олеандр повзе по скелях,
І вино пропікає келих,
І метелики мрій веселих
Долетять до стіни Плачу.
Ангел вдарить крилом лелечим
По змії, що вповзає в мечеть,
Та аллах не приймає зречень
Робить вигляд, ніби не чув.
Хтось розсудить, що все даремно,
Хтось закону слідує ревно,
Тільки страшно стає від реву –
Дикі птахи в саду кричать.
Хтось іде на Голгофу босим,
Хтось помилювання не просить,
Можна жити на власний розсуд, -
Все одно доведеться прощати.

липень 2006 р.